

Esiopetuspaikan osoittamisperusteet suomenkielisessä esiopetuksessa 1.1.2025 alkaen

VD/7288/12.01.00.00/2024

Esiopetuspaikan osoittamisesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan kunta osoittaa esiopetusta saavalle oppilaalle esiopetuksen järjestämispaikan. Esiopetuspaikka voi olla kunnallinen tai yksityinen päiväkotitai koulu. Perusopetuslain 6 §:n 1 momentin mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisiksi ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita.

Kunnalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta osoittaa yksittäiselle lapselle maantieteellisesti lähintä ja matkaltaan turvallisinta esiopetuspaikkaa. Päätöksenteossa tulee tarkastella kokonaisuutena lasten esiopetusmatkoja ottaen huomioon oppilaspaikkojen rajallinen määrä opetuspaikoissa. Lain 30 §:n 2 momentin mukaan opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet.

Vantaalla esiopetuksen järjestämispaikkojen määrittelyssä noudatetaan peruskoulujen oppilaaksiottoalueita (Opetuslautakunta 15.2.2021 § 12). Esiopetukseen osallistuvalla lapsella on oikeus maksuttomaan kuljetukseen vain lapsen asuinpaikkaan perustuvan oppilaaksiottoalueen mukaiseen esiopetuksen järjestämispaikkaan (Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 16.5.2023 § 12).

Esitettävät muutokset

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) on erään esiopetuspaikkaa koskevan oikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä (16.8.2024) todennut, että Vantaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan (12.12.2022 § 11) hyväksymät suomenkielisen esiopetuksen oppilaaksi ottamisen perusteet eivät noudata kaikilta osin mitä perusopetuslain 6 §:ssä säädetään. AVI:n mukaan perusteissa ensimmäisenä oleva kriteeri varhaiskasvatuksen jatkuvuus voi joissain tapauksissa olla lähikouluperiaatteen vastainen. Aluehallintovirasto toteaa, että asettamalla lapsen varhaiskasvatuspaikka lähikouluperiaatteella osoitettavan esiopetuspaikan oppilasvalintaperusteeksi voidaan tietyissä tapauksissa syrjäyttää lähikouluperiaate, sillä varhaiskasvatuspaikat eivät määräydy lähikouluperiaatteen mukaisesti.

Aluehallintovirasto toteaa lisäksi, että perusopetuslain 6 §:n mukainen esiopetuspaikan osoittaminen on pidettävä erillään perusopetusasetuksen 23 a §:n 2 momentin mukaisesta toissijaista esiopetuspaikkaa koskevasta oppilasvalinnasta. Kunnalla on velvollisuus osoittaa esiopetuspaikka perusopetuslain 6 §:n mukaisesti lähikouluperiaatteella, ja huoltajat voivat hakea lapselleen perusopetusasetuksen 23 a §:n 2 momentissa tarkoitettua niin kutsuttua toissijaista esiopetuspaikkaa muusta kuin kunnan osoittamasta esiopetuspaikasta. Paikka on oikeus saada, jos esiopetuspaikassa on tilaa perusopetuslain 6 §:ssä tarkoitetun ensisijaisen oppilasvalinnan jälkeen.

Esiopetuspaikan osoittamisperusteita esitetään muutettavaksi niin, että paikan osoittaminen perustuisi jatkossa ensisijaisesti perusopetuslain 6 §:n mukaiseen mahdollisimman lyhyeen ja turvalliseen matkaan lapsen oppilaaksiottoalueen sisällä. Tämän lisäksi esiopetuspaikkaan kohdistettujen hakemusten kokonaistarkastelussa huomioitaisiin lapsikohtaisia erityisperusteita. Erityisperusteita olisivat varhaiskasvatukseen jatkuvuus, lasten tuen tarve ja sisarusperuste. Perusteita ei sovellettaisi tärkeysjärjestyksessä, vaan ne olisivat päätöksenteossa osana hakemusten kokonaistarkastelua. Viimesijaisena ratkaisuna esiopetuspaikkojen osoittamisessa tilanteessa, jossa esiopetuspaikkoja olisi

vähemmän, kuin oppilaaksiottoalueen sisältä tulevia hakijoita ja hakemukset olisivat tasaveroisia, käytettäisiin arvontaa.

Perusteisiin lisättäisiin kohta toissijaisen esiopetuspaikan osoittamisesta. Lapselle voitaisiin osoittaa esiopetuspaikka oppilaaksiottoalueen ulkopuolelta, jos huoltajien lapselle hakemassa esiopetuspaikassa olisi tilaa. Jos toissijaisia hakijoita olisi enemmän, kuin vapaita paikkoja, käytettäisiin paikkojen osoittamisessa arvontaa.

Esiopetuspaikkojen osoittamisen perusteet painotetun opetuksen osalta (ruotsin kielikylpyopetus, laajamittainen englanninkielinen sekä englanninkielinen opetus) säilyisivät vähäisiä kielellisiä muotoiluja lukuun ottamatta ennallaan.

Lapsivaikutusten arviointi

Esitys selkeyttäisi hakemusten yhdenvertaista käsittelyä esiopetuspaikkojen osoittamisessa. Kaikkien lasten kohdalla toteutuisi oikeus omalla oppilaaksiottoalueella sijaitsevaan esiopetuspaikkaan mahdollisimman lyhyen ja turvallisen matkan sisällä huomioiden paikkojen rajallinen määrä. Päätöksenteossa huomioitaisiin kuitenkin myös erityisiä perusteita, jolloin lapsikohtainen tuen tarve, sisarusperuste tai varhaiskasvatuksen jatkuvuus voisi olla perusteena paikan osoittamiseen.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 5 §:n mukaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunta vastaa muun ohella varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 5 §:n 4 kohdan mukaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunta päättää esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden ottamisen perusteista.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 11.11.2024 § 14

Varhaiskasvatuksen johtajan esitys:

Päätetään, että

- a) Esiopetuspaikka osoitetaan ensisijaisesti lapsen kotiosoitteen mukaiselta esiopetuksen oppilaaksiottoalueelta. Paikkoja osoitetaan siten, että matkat esiopetukseen ovat mahdollisimman lyhyitä ja turvallisia ottaen huomioon kohtuullisen kokoiset esiopetusryhmät ja esiopetuksen oppilaspaikkojen rajallinen määrä. Matkan turvallisuutta arvioidaan siitä näkökulmasta, että huoltajat vastaavat lapsen kulkemisesta esiopetukseen. Oppilaaksiottoaluetta ei huomioida osoitettaessa paikkoja ruotsin kielikylpyesiopetukseen, englanninkieliseen, laajamittaiseen englanninkieliseen esiopetukseen tai vuorohoitoa tarjoavan päiväkodin esiopetukseen.
- b) Esiopetuspaikat osoitetaan esiopetuksen järjestämispaikkaan kohdistettujen ja haku aikana saapuneiden hakemusten perusteella niin, että huoltajien toiveet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan. Lapselle osoitettu esiopetuspaikka voi olla myös muu, kuin huoltajien esiopetushakemuksessa esittämä toive. Päätöksentekijä osoittaa paikat kaikkien esiopetuspaikkaan kohdistettujen hakemusten kokonaisuus huomioiden. Oppilaaksiottoalueen sisällä mahdollisimman lyhyiden ja turvallisten esiopetusmatkojen lisäksi erityisinä perusteina esiopetuspaikkojen osoittamisessa huomioidaan:
 - tukeen liittyvä peruste: Tällaisella perusteella tarkoitetaan sellaista lapsen liittyvää syytä, jolla on suoranaista vaikutusta esiopetuksen järjestämiseen ja siihen, missä toimipaikassa

lapsen esiopetus voidaan järjestää. Tuen tarpeen toteaminen ei tarkoita, että lapselle osoitetaan esiopetuspaikka huoltajan toiveen mukaiseen toimipaikkaan, vaan paikkaan, jossa lapsen tarvitsema tuki voidaan järjestää lapsen edun edellyttämällä tavalla.

- varhaiskasvatuspaikan jatkumo: Esiopetukseen hakeva lapsi on ollut esiopetuspaikassa varhaiskasvatuksessa ennen esiopetuksen alkamista.
- sisarusperuste: Esiopetukseen hakevalla lapsella voi olla sisarusperuste oman oppilaaksiottoalueen päiväkotiin, jossa esiopetukseen hakevalla on päätöksentekohetkellä ja tulevana esiopetusvuonna sisarus. Huoltaja ilmoittaa hakulomakkeella toiveensa sisarusperusteesta.

- c) Viimesijaisena ratkaisuna esiopetuspaikkojen osoittamisessa tilanteessa, jossa esiopetuspaikkoja on esiopetuksen järjestämispaikassa vähemmän, kuin oppilaaksiottoalueen sisältä tulevia hakijoita ja hakemukset ovat tasaveroisia, käytetään arvontaa.
- d) Toissijainen esiopetuspaikka voidaan osoittaa tilanteessa, jossa huoltaja on hakenut lapselleen esiopetuspaikkaa kotiosoitteen mukaisen oppilaaksiottoalueen ulkopuolelta ja haetussa esiopetuspaikassa on ensisijaisesti osoitettujen paikkojen jälkeen tilaa. Jos toissijaisia hakijoita on enemmän, kuin vapaita paikkoja, käytetään paikkojen osoittamisessa arvontaa.
- e) englanninkielisen ja laajamittaisen englanninkielisen esiopetuksen paikkojen osoittamisessa toteutetaan seuraavia kriteereitä tässä järjestyksessä, kun hakijoita on enemmän kuin esiopetuspaikkoja:
1. Lapsella on kokemusta englanninkielisestä kieliympäristöstä
 2. Sisarus on englanninkielisessä varhaiskasvatuksessa tai opetuksessa
 3. Viimesijaisena ratkaisuna tasatilanteessa käytetään arvontaa.
- f) ruotsin kielikylpyesiopetuksen paikkojen osoittamisessa toteutetaan seuraavia kriteereitä tässä järjestyksessä, kun hakijoita on enemmän kuin esiopetuspaikkoja:
1. Lapsi on osallistunut kielikylpyvarhaiskasvatukseen
 2. Sisarus on ruotsinkielisessä kielikylpyopetuksessa
 3. Viimesijaisena ratkaisuna tasatilanteessa käytetään arvontaa.
- g) tällä päätöksellä kumotaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan 12.12.2022 § 11 päättämät suomenkielistä esiopetusta koskevat oppilaaksi ottamisen perusteet.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Valmistelu- ja lakiasiat
- ote varhaiskasvatuksen palvelualue

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus kasvatuksen ja oppimisen lautakunnalle

Lisätiedot:

Varhaiskasvatuksen asiantuntija Tiina-Liisa Åkerfelt, puh. +358 40 586 4893,
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Vantaa
